

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica Florilor

Publicație editată de parohia TOMA COZMA, Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași, tel/fax 211 273, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu, tel. 0742 044 844
Secretar redacție: Vasilica Onofrei, tel. 0741 706 602, e-mail: redactor_sef@yahoo.com

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank

CHENAR LITURGIC AL ACESTEI DUMINICI

- ◆ **Preoți slujitori:**
  - ◆ P.C. Preot Paroh Mihai Mărgineanu
  - ◆ Preot Il Iustinian Ioniț Răduc
- ◆ **Strană:**
  - ◆ Diac. Ghinuță Scopus
  - ◆ Alexandru Burac
- ◆ **Corul Parohial:**
- ◆ **Sopran:**
  - ◆ Cristina Grigoraș, Mirela Palamariu, Otilia Pop
- ◆ **Alto:** Simona Casian, AnneMarie Bisoc, Ramona Zaharia
- ◆ **Tenor:**
  - ◆ Radu Casian

- ◆ **Bass:**
  - ◆ Cătălin Pop, Victor Zaharia, Dragoș Cernea
- ◆ **Paraclisier:**
  - ◆ Consilier Neculai Cimpoi
- ◆ **Asistenți liturgici:**
  - ◆ Consilier Vasile Arămeanu
  - ◆ Alexandru Stratulat,
  - ◆ Thomas-Robert Lorencz, Cosmin Vânătoru
- ◆ **Ipodiaconi:**
  - ◆ Cosmin Constantin Cocuz, Iulian Bubuianu, Laurențiu Bubuianu, Andrei Grigoraș, Radu Macsimov, Teodor Macsimov, Robert Postolache, Răzvan Vânătoru
- ◆ **Biblioteca parohială:**
  - ◆ Dumitrița Botezatu, Teodora Huncă

◆ PELERINAJ DE FLORII ÎN ARHIEPISCOPIA IAȘILOR

Sâmbătă, 19 aprilie a.c., s-a desfășurat tradiționalul Pelerinaj de Florii. Această procesiune are o tradiție îndelungată la Iași, tradiție care a fost întreruptă în perioada

regimului comunist. Astfel, ultimul pelerinaj de Florii organizat la Iași, înainte de Revoluția din 1989, a avut loc în 1947. Tradiția a fost reluată după anul 1990 la inițiativa actualului Patriarh al României, PF Părinte Daniel. Se constată că de la an la an, pelerinajul devine tot mai iubit de creștini și tot mai bine organizat. În Arhiepiscopia Iașilor, Procesiunea Stălpânilor a început ca de obicei la Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Bărboi după slujba Vecerniei încheindu-se în Catedrala Mitropolitană, unde soborul numeros de preoți, însoțit de elevi seminarști, de mulți copii ai școlilor din Iași și de un număr mare de pelerini, au fost întâmpinați de P. Cuv. Arhim. Dosoftei Șcheul, Mare Eclesiarh al Catedralei Mitropolitane din Iași. În cuvântul de învățătură rostit, acesta a subliniat semnificațiile deosebite și importanța organizării acestor pelerinaje, a rugăciunilor și cântărilor intonate. De asemenea, a adresat mesajul de binecuvântare a tuturor pelerinilor prezenți din partea PF Părinte Patriarh Daniel.

Alături de PC Părinte Paroh, Mihai Mărgineanu, ne-a bucurat prezența unui număr mare de enoriași, colaboratori și prieteni ai parohiei noastre.

◆ PELERINAJUL DE FLORII - ANUL ACESTA ȘI ÎN BUCUREȘTI

Pentru prima dată, sâmbătă, 19 aprilie, a avut loc și pelerinajul de Florii organizat de Arhiepiscopia Bucureștilor pe plan local, în județele Ilfov și Prahova, respectiv în Protopopiatele București I, II și III.

PROGRAMUL ACTIVITĂȚILOR RELIGIOASE ȘI GOSPODĂREȘTI ÎN SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

DUMINICA FLORIILOR, 20.04.2008
- 8.00 – Utrenie, Sf. Liturghie și pomenirea morților
- 18.00 – DENIE

LUNI, 21.04.2008
- 9.00 – Curățenie generală pentru Sărbători
- 18.00 – DENIE

MARTI, 22.04.2008
- 9.00 – Curățenie generală pentru Sărbători
- 18.00 – DENIE

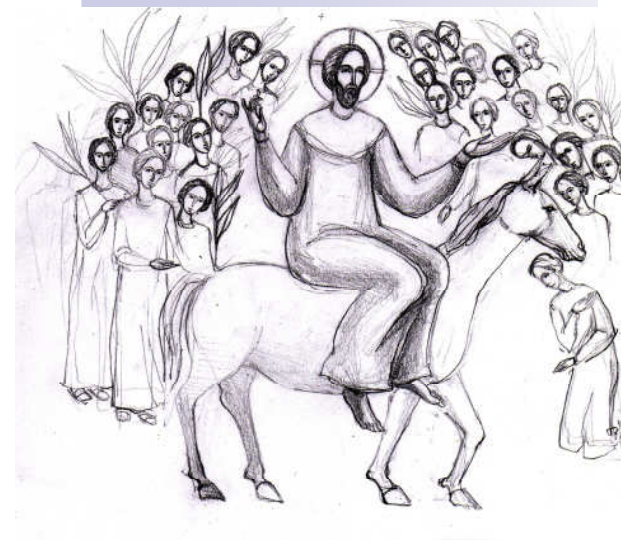
MIERCURI, 23.04.2008
- 8.00 - Liturghia Darurilor mai înainte Sfințite (Slujba Sf. Gheorghe se transferă în ziua a doua de Paști)
- 18.00 – DENIE

JOI, 24.04.2008
- 8.00 – 12.00 - Sf. Liturghie și pomenirea morților
- 18.00 – 22.00 – DENIA
CELOR 12 EVANGHELII

VINERI, 25.04.2007
- ZI ALITURGICĂ (NU SE ÎMPĂRTĂȘEȘTE!)
- 9.00 – Scoaterea SFÂNTULUI AER (care simbolizează Punerea în mormânt a Mântuitorului)
- 18.00 – 22.00 – DENIA
PROHODULUI DOMNULUI

SÂMBĂTĂ, 26.04.2007
- 8.00 – Curățenie și pregătire pentru Sfânta Înviere
00.00 – Slujba Utreniei și a Sfinței Liturghii care vor începe afară continuându-se în Sfânta Biserică și încheindu-se cu rugăciunea de binecuvântare pentru bucatele tradiționale (carne, ouă, pască, cozonac).

Din considerente canonice temeinice și pentru a nu afecta desfășurarea serviciului liturgic, preotul NU MAI POATE SPOVEDI în Săptămâna Patimilor (20-27 aprilie a.c.), aceasta având un caracter cu totul special, dedicat Jertfei Mântuitorului și nu problemelor noastre personale.

Grafică realizată de Maria-Elisabeta Gheorghită Vornicu

2%
Direcționați 2% din impozitul pe venitul dvs. pentru lucrările și activitățile pe care le susține PAROHIA "TOMA COZMA"

Datele noastre necesare pentru Completarea Formularului 230 sunt:

- ◆ **Numele Asociației:** PAROHIA "TOMA COZMA"
- ◆ **CIF (Codul de Identificare Fiscală):** 11198095
- ◆ **Contul Organizației în format IBAN:** RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450
- ◆ **ATENȚIE:** La formularul 230 trebuie anexat obligatoriu, în copie, formularul 210 — "Fișa fiscală", care se obține de la angajator.
- ◆ **DETALII și INFORMAȚII:**
  - ◆ Oficiul Parohial, tel: 211 273
  - ◆ Direct la Pangarul bisericii Parohia "TOMA COZMA" vă e un partener credibil!

Evangelhia duminicii (Ioan XII, 1-18)

1. Deci, cu șase zile înainte de Paști, Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, pe care îl înviase din morți.
2. Și I-au făcut acolo cină și Marta slujea. Iar Lazăr era unul dintre cei ce se așezau cu El la masă.
3. Deci Maria, luând o litră cu mir de nard curat, de mare preț a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului ei, iar casa s-a umplut de mirosul mirului.
4. Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre ucenicii Lui, care avea să-L vândă, a zis:
5. Pentru ce nu s-a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să-i fi dat săracilor?
6. Dar el a zis aceasta nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur și, având punga, lua din ce se punea în ea.
7. A zis deci Iisus: Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat.
8. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.
9. Deci mulțime mare de iudei au aflat că este acolo și au venit nu numai pentru Iisus, ci ca să vadă și pe Lazăr pe care-l înviase din morți.
10. Și s-au sfătuit arhierii ca și pe Lazăr să-l omoare.
11. Căci, din cauza lui mulți dintre iudei mergeau și credeau în Iisus.
12. A doua zi, mulțime multă, care venise la sărbătoare, auzind că Iisus vine în Ierusalim,
13. Au luat ramuri de finic și au ieșit întru întâmpinarea Lui și strigau: Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!
14. Și Iisus, găsimd un asin tânăr, a șezut pe el, precum este scris:
15. "Nu te teme, fiica Sionului! Iată Împăratul tău vine, șezând pe mînzul asinei".
16. Acestea nu le-au înțeles ucenicii Lui la început, dar când S-a preaslăvit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau scrise pentru El și că acestea I le-au făcut Lui.
17. Deci da mărturie mulțimea care era cu El, când L-a strigat pe Lazăr din mormânt și l-a înviat din morți
18. De aceea L-a și întâmpinat mulțimea, pentru că auzise că El a făcut minunea aceasta.

BINECUVÂNTAREA DE LA FLORII

◆ La sărbătoarea "Florilor", a Intrării Domnului în Ierusalim, se sfințesc cu agheazmă și se împart tuturor credincioșilor, la slujba Utreniei, ramuri de salcie înfrunzită, pe care aceștia le vor ține în mâini pe tot parcursul Sfinței Liturghii, purtându-le apoi acasă și așezându-le la icoane. Ramurile aduc cu ele binecuvântarea lui Dumnezeu în fiecare casă, fiind semn al Intrării triumfale a lui Hristos în sânul familiei.

◆ **Fiind praznic împărătesc, astăzi, de Sărbătoarea Florilor se face dezlegare la pește, untdelem și vin.**

◆ În această sfântă zi, dorim să-i felicităm pe creștinii noștri care își serbează ziua numelui. De asemenea, adresăm tuturor enoriașilor, prietenilor parohiei Toma Cozma, cititorilor și colaboratorilor revistei parohiale, donatorilor, ostenitorilor și tuturor celor care ne ajută în activitățile pe care le organizăm, sincere urări de sănătate, bucurie și frumoase împliniri duhovnicești.

Bioma Agro Ecology Co
Tratamente ecologice pentru agricultură, protecția mediului, zootehnie, produse agroalimentare
www.bioma.ro Tel: 0332.10.10.69
bioma.ecology@gmail.com Mobil: 0746.66.00.90

teko
totul pentru electricitate www.teko.ro

neosim srl
www.neosim.ro

Gând de duminică

Duminica Floriilor este o zi de sărbătoare oarecum neobișnuită: deși inclusă în Post, este o zi de bucurie, pentru a ne oferi mărturie o dată în plus că poți să te bucuri și la vreme de post. Aș îndrăzni chiar să afirm că însuși postul trebuie privit ca un prilej de bucurie. Dar un alt fel de bucurie: bucuria descoperirii de sine însuși, a regăsirii prin austeritate materială a dimensiunii noastre spirituale. Bucuria libertății de a alege, de a alege pe Dumnezeu.

Ziua de astăzi face încheiere, practic, perioadei propriu-zise a Postului Mare. Călătoria duhovnicească a celor 40 de zile dedicate îndreptării noastre sufletești se încheie în această zi. Și tot de azi am pășit într-o perioadă de post specială, Săptămâna Patimilor. Postul de până acum și asceza ne-au prilejuit un folositor exercițiu de voință: am reușit, sau măcar am început să lepădăm câte ceva din cele rele, și astfel, îmbunătățiți duhovnicește, începem de azi să ne pătrundem de sensul și misterul Pătimirii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. De aceea, săptămâna Patimilor Domnului este numită și "Săptămâna Mare" fiind cea mai importantă din anul liturgic, pentru că în această săptămână trebuie să trăim pentru Hristos, în Hristos, înțelegând mesajul pătimirii Sale.

Ziua de astăzi este cea dintâi din Săptămâna Patimilor, și iată, paradoxal, este o zi de bucurie, pentru că ne înfățișează acel moment al Intrării Mântuitorului nostru Iisus Hristos în Ierusalim. Precum știm se afla în Cezareea lui Filip, dincolo de Iordan, când a primit vestea că Lazăr este bolnav și e pe moarte. Și, împotriva sfătuirii și îndemmurilor venite din partea ucenicilor Săi, care-L îndemneau să rămână acolo, departe de Ierusalim, întemeiați pe ceea ce le profețise despre Pătimirea

de bucurie. Era însuși Iisus, Proorocul din Nazaret. Este interesant cum Evangheliștii consemnează atitudinea Mântuitorului Iisus Hristos. Evanghelistul Marcu arată că imediat după intrarea în Ierusalim, departe de a fi vesel și fericit, Mântuitorul privește spre un smochin neroditor, în care nu a găsit nici o fructă și a spus: *În veac să nu mai rodești!* Și smochinul s-a uscat. Evanghelistul Matei relatează că la scurtă vreme după această intrare în Ierusalim, Mântuitorul merge direct la Templu, răstoarnă tarabele neguțătorilor din templu și-i izgonește afară strigând la ei: *Ați transformat casa Tatălui Meu în peșteră de tâlhari!* Mai mult, Evanghelistul Luca zice că intrând în Ierusalim Mântuitorul a început să plângă, să lăcrimeze pentru jalea viitoare a cetății, prevestind lucruri care aveau să se întâmple doar patru decenii mai târziu: dărâmarea Ierusalimului. Toate aceste atitudini ale Mântuitorului ne arată clar că nu era fericit pentru această primire entuziastă din partea poporului. Dar toate cele trei atitudini pe care le consemnează Evangheliștii ne evidențiază tocmai diferența între înțelegerea materială și cea spirituală, a învățaturii și a faptelor Mântuitorului Iisus Hristos. Entuziasmul mulțimii nu era nimic nou în Ierusalim. Au mai fost situații în care ierusalimitenii s-au bucurat primind un reprezentant al puterii. Celebra e acea primire pe care i-au făcut-o lui Alexandru Macedon, venit să lăcrimeze pentru Ierusalimul. Au ieșit în întâmpinarea lui cu așa entuziasm și așa bucurie încât împăratul s-a răzgândit și nu a mai trecut prin foc și sabie cetatea. În entuziasmul mulțimii e întotdeauna o bucurie comună care, să recunoaștem,

Sa ce avea să urmeze chiar în locul spre care se îndreptau, El totuși pornește către Ierusalim și se oprește în Betania, acolo unde Lazăr prietenul Său, murise de patru zile. Pătruns de acel sentiment al prieteniei, al apropierii umane, Mântuitorul Hristos lăcrimează la mormântul lui Lazăr, dar în scurtă vreme îi poruncește: *Lazăre, vino afară!* Și cel mort de patru zile a ieșit din mormânt și a revenit la viață. Ziua de astăzi este o consecință a acelei minuni. Sfântul Ioan Evanghelistul explică în mod clar că vestea învierii din morți a unui mort de patru zile a mișcat întreaga suflare din Ierusalim și au venit cu toții să vadă, întâi de toate pe Lazăr nu pe Iisus. Și apoi alergau la Iisus, la proorocul, Care cu foarte multă generozitate le-a vindecat pe toți bolnavii lor pe care i-au adus.

Plecând din Betania, Mântuitorul, Cel care le știa pe toate dinainte, a cunoscut că I se va organiza o întâmpinare deosebită în Ierusalim. De aceea, pentru a îmbogăți cu înțelesuri duhovnicești acest moment, le-a spus ucenicilor: „Mergeți în satul care este înaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată și un mânăz cu ea; dezlegați-o și aduceți-o la Mine. Și dacă vă va zice cineva ceva, veti spune ca-l trebuie Domnului (Matei 21, 2-3). Luând acel asin, „a șezut pe el” și S-a pornit spre cetate. Încă de la intrare mulțimea L-a primit cu foarte mult entuziasm, își aruncau hainele pe jos în calea Lui ca un gest de prosternare și de respect deosebit, au ieșit cu flori, cu ramuri din copaci și strigau: Osana! Bine ești cuvântat, Cel ce vii întru numele Domnului! Imnul "osana", pe care îl auzim de fiecare dată la Sfânta Liturghie, este adresat Mântuitorului pe care îl recunoaștem ca Cel ce vine în numele Domnului.

De unde acest entuziasm al mulțimii? Desigur, era puternic ancorat în mulțimea de miracole pe care le-au văzut. Era la fel de puternic ancorat în viața cu totul deosebită a Învățătorului Iisus. Și mai ales era puternic ancorat în argumentele învățaturii Sale mântuitoare. Pentru că le-a vorbit în permanență ca Cel care "avea putere". Entuziasmul acesta al mulțimii care aduce și nota optimistă a sărbătorii de astăzi, s-a dovedit a fi însă foarte trecător, foarte fragil, pentru că aceeași oameni, care L-au primit cu entuziasm, cu vehemență aveau să strige: "Răstignește-L!" Pune sărbătoarea de astăzi în față această comparație sau această culpă a înțelegerii umane, înțelegerea materială, concretă, istorică și efectivă, și înțelegerea spirituală, mai presus de simțuri, în esența lucrurilor. Entuziasmul mulțimii a molipsit pe ucenici. Evanghelistul Luca consemnează că se bucurau cu bucurie mare. O singură persoană însă nu s-a arătat entuziastă, bucurioasă, în acest moment

nu întotdeauna reflectă personalitatea individului. Foarte mulți dintre cei ce strigau cu bucurie către Mântuitor se gândeau la propriile interese, mici, de multe ori obscure, pe care doreau să le vadă rezolvate.

Precum știm, Evangheliile au consemnat că nu doar bolnavi au fost aduși la Hristos, ci au venit persoane cu diverse întrebări și cu diverse probleme, frământări. Aceasta reflectă faptul că înțelegeau trupește, doar trupește, mesajul Evangheliei. De cealaltă parte Mântuitorul însă se adresează înțelegerii spirituale. Pilda *Smochinului neroditor* pune în față că nu poate exista bucurie în Domnul fără rodire. Și noi trecem prin astfel de bucurii duhovnicești de multe ori fără rodire ulterioară. Dacă bucuria momentului nu se transformă într-o lucrare pozitivă, bună în lumea aceasta, nu te-ai bucurat sau nici n-ai înțeles bucuria. Te-ai entuziasmat și nu știi de ce. Și sunt foarte multe prilejurile pe care ni le oferă viața pentru a ne bucura sufletește. Bucuria adevărată trebuie aducă roade în viața noastră.

La izgonirea neguțătorilor din Templu, care, interesați de mulțimea care venise odată cu Mântuitorul la Templu, își și făceau calculele unor încasări mai consistente, atitudinea intransigentă a Mântuitorului reliefează un lucru căruia îi cădem victime de multe ori fără să ne dăm seama: interesul personal pe care-l urmărim în contextul relației noastre personale cu Dumnezeu. Aproape nici nu poți concepe rugăciune fără să ceri ceva lui Dumnezeu. Și de foarte multe ori citind o rugăciune, din cărțile de rugăciuni, nu se poate să nu te întrebi în anumite momente de tulburare: eu am necazuri în casă și rugăciunea asta mă pune să mă rog pentru altceva, eu nu am ce mânca mâine și rugăciunea asta nu pomenește aici de nimic, copiii mei sunt ratați și rugăciunea nu spune nimic. E utilă rugăciunea aceasta? Poți să te întrebi de foarte multe ori așa, pentru că nu recunoști în textul rugăciunii interesele și problemele personale pentru care te rogi lui Dumnezeu. Tocmai aceasta a încercat să arate Mântuitorul Iisus Hristos atunci când a izgonit neguțătorii din Templu. În relația cu Dumnezeu este iubire și dăruire. Știe Dumnezeu mai bine ca noi cele ce avem nevoie, cele ce ne lipsesc. Întrebarea este: înțelegem noi, sau în ce măsură înțelegem noi pedagogia lui Dumnezeu cu fiecare dintre noi?

La fel și plângerea Mântuitorului pentru Ierusalim trimite subtil la drama celui care, bucurându-se în Domnul și strălucind în unire cu Hristos pentru moment, pierde totul pentru nesocotirea darurilor primite de la El.

Pr. Mihai Mărgineanu

Semnificația zilelor din Săptămâna Mare

După un interviu cu Părintele Teofil Părăian

Răstimpul acesta până la Sfintele Paști, până în Sâmbăta cea Mare inclusiv, se numește Săptămâna Pătimirilor Domnului Hristos, pentru ca în acest răstimp se pomenesc evenimente legate de suferințele Mântuitorului și evenimente premergătoare acestor suferințe, evidențindu-se aspecte de o importanță deosebită pentru mântuirea noastră. De aceea săptămâna aceasta se mai numește și Săptămâna Mare, săptămâna în care ne gândim la lucruri mari și minunate, de importanță pentru fiecare dintre noi. Credincioșii în această săptămână sunt cu mai multă grijă în ceea ce privește rânduiala Postului, sunt cu mai multă luare aminte la slujbele dumnezeiești care se fac în mod deosebit în această săptămână, slujbe mai lungi, slujbe mai adânci parcă decât în altă vreme, slujbe mai angajante pentru credincioșii care iau parte la ele, în dorința de a-și aduce iubirea și recunoștința lor față de Mântuitorul care pentru noi și pentru a noastră mântuire S-a răstignit în vremea lui Ponțiu Pilat și a pățimit și s-a îngropat, ca după aceea să urmeze Învierea cea de-a treia zi, propovăduită de Scripturi și prăznuită de noi la Sfintele Paști.

Luni, în Săptămâna Sfințelor Pătimiri ale Domnului nostru Iisus Hristos, Biserica ne aduce aminte de fericitul Iosif cel frumos, cel frumos la trup și la suflet. Este vorba de Patriarhul Iosif, care ne impresionează pe toți prin dorința lui de a-l sluji lui Dumnezeu împlinind poruncile, prin dorința lui de a fi curat înaintea lui Dumnezeu, prin faptul că a fost bun și binevoitor cu frații săi care l-au vândut în Egipt.

Tot în această zi de Luni binecuvântată, pomenim și o minune pe care a făcut-o Domnul Hristos, o minune spre înțelepțirea credincioșilor, pentru că negăsind smochine într-un smochin neroditor, l-a blestemat să se usuce și s-a uscat, iar Sfânta noastră Biserică pomenind această întâmplare, are în vedere o explicație pentru cei credincioși, atrăgându-le atenția că suntem toți chemați spre rodire și ca Domnul Hristos așteaptă ceva de la noi, și noi suntem datori să-i oferim Mântuitorului virtuțile noastre în loc de alte roade. Smochinul cel blestemat de Mântuitorul este pildă pentru noi, ca să știm că Domnul Hristos răsplătește nu numai binele pe care-l fac oamenii, ci răsplătește și pedepsește și îndărătniciile lor și neangajările lor spre bine.

În **Marțea** Săptămânii celei Mari se face amintire despre pilda celor zece fecioare, prin care suntem îndemnați a reflecta gândim la faptul că trebuie să fim întotdeauna pregătiți prin fapte bune pentru întâmpinarea Mirelui ceresc, să fim pregătiți prin faptele noastre cele bune ca să putem lua parte la ospățul cel veșnic. Domnul Hristos ne îndeamnă la priveghere, concluzia pildei fiind: privegheați și vă rugați că nu știți când vine Fiul Omului (Mt. 25, 13).

În Sfânta și Marea **Miercuri**, dumnezeieștii Părinți au hotărât să se pomenească femeia cea păcătoasă care a uns cu mir pe

Domnul, pentru că aceasta s-a întâmplat cu puțin înainte de mântuirea Patima.

După evenimentele pe care le-am pomenit în primele trei zile din Săptămâna Sfințelor Pătimiri, ajungem să ne gândim și la cele petrecute în **Joia** premergătoare pătimirilor Domnului. Avem bucuria de a înțelege măreția Domnului Hristos, Cel ce Dumnezeu fiind, a spălat picioarele

Grafică realizată de Maria -Elisabeta Gheorghiu Vornicu

ucenicilor Săi. Ne-am minunat de Dumnezeu Cel ce spală picioarele

omului și care a rânduit ca și noi să facem la fel. Pentru că a zis apoi: *Voi mă numiți pe Mine Învățătorul și Domnul și bine ziceți căci sunt. Deci dacă Eu Domnul și Învățătorul v-am spălat vouă picioarele voastre, și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unii altora, pildă v-am dat vouă ca și voi să faceți la fel* (In. 13, 14). Este o poruncă a Mântuitorului ca să fim unii față de alții cinstitori, de a ne smeri unii în fața altora, de a fi curățitori ai fraților noștri. Pentru că duhovnicește asta înseamnă și la asta suntem chemați de către Domnul Hristos.

Pomenim apoi Cina cea de taină, ultima cină pe care a avut-o Domnul Hristos împreună cu ucenicii Săi înainte de Sfintele Sale Pătimiri, când a rânduit ca cele ce le-a făcut El atunci, acolo, să se facă în continuare spre pomenirea Lui, căci luând pâine în sfintele, preacuratele și fără prihană mâinile sale a sfințit, a binecuvântat, a frânt și a dat ucenicilor Săi, zicând: *Luăți, mâncați, acesta este trupul Meu care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor. Asemenea și paharul după cină zicând: Beți dintru acesta toți, acesta este sângele Meu al legii celei noi care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor* (Mt. 26, 26-27). Domnul Hristos după ce a spus aceste cuvinte a rânduit: *Aceasta să faceți întru pomenirea Mea* (Lc. 22, 19; I Cor. 11, 25), și aceasta o facem și noi la fiecare Sfântă Liturghie. În Joia cea Mare pomenim și rugăciunea din gradina Ghetsimani, când Domnul Hristos L-a rugat pe Tatăl ceresc să treacă paharul suferințelor de la El dacă este cu putință, precizând în același timp că vrea să îplinească voia Părintelui ceresc, pentru că a zis: *Nu voia Mea, ci voia Ta să se îplinească* (Mt. 26, 39). Luând ca model pe Însuși Hristos, și rugăciunea noastră trebuie să fie o rugăciune cât mai profundă și smerită. Mai pomenim apoi și prinderea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, arestarea lui în grădina Ghetsimani, când Iuda l-a sărutat și i-a zis: *Bucură-te, Învățătorule* (Mt. 26, 49), și când cei care au venit împreună cu el l-au prins pe Domnul Hristos și l-au dus la judecata lor, chinuindu-l. În fața Sfântului Potir cu dumnezeieștile, sfintele, preacuratele, nemuritoarele, cereștile și de viață făcătoarele Taine ale lui Hristos, noi spunem Mântuitorului: "Nu-ți voi da sărutare ca Iuda, nu voi spune Taina Ta vrăjmașilor Tăi; ci, ca tâlharul mărturisindu-mă, strig Ție: Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția Ta".

În **Vinerea** cea Mare, Vinerea Pătimirii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ne aducem aminte de suferințele Domnului pentru noi și pentru a noastră mântuire, de scuipările, de bătăile, de chinurile de tot felul, de batjocurile, de răstignirea pe cruce și de moartea pe cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care toate s-au făcut pentru noi și pentru a noastră mântuire. Ne-am pregătit vreme îndelungată pentru aceste întâmpinări, pentru aceste gânduri și simțăminte care ne pun în legătură cu iubirea Mântuitorului arătată pe cruce, ne pune în legătură cu jertfa Mântuitorului nostru Iisus Hristos adusă pentru noi, învățând de la El să iertăm pe vrăjmașii noștri.

În sfârșit, în Sâmbăta cea Mare pomenim înmormântarea Domnului Hristos, petrecerea în mormânt a Mântuitorului nostru. Vom avea în vedere cele ce s-au petrecut pentru noi și pentru a noastră mântuire în această zi. Și anume, îl avem în vedere pe Mântuitorul Care a fost cu dumnezeirea pretutindeni: și cu trupul în mormânt, și cu sufletul în iad, și împreună cu tâlharul cel mântuit în Rai. E o zi în care ne arătăm nedumerirea și totodată convingerea că moartea s-a întâmplat în viață, că Viata a primit moartea. Căci zicem: *În mormânt, Viață, pus ai fost, Hristoase, și împărăția iadului Tu ai zdrobit*. Ne gândim la Mântuitorul nostru Iisus Hristos în care se întâlnesc cele potrivnice: moartea și viața. Moartea prin despărțirea sufletului de trup și viata prin faptul că vorbind cu Domnul Hristos noi zicem: *Când Te-ai pogorât la moarte Cela Ce ești fără de moarte, atunci iadul l-ai omorât cu strălucirea dumnezeirii. Iar când ai înviat pe cei morți din cele de dedesubt, toate puterile cerești au strigat: Dătătorule de viață, Hristoase Dumnezeul nostru, mărire Ție*". În această sâmbătă a tăcerii suntem chemați de Sfânta noastră Biserică în cuprinsul Sfintei Liturghii să tăcem cu gândurile noastre iscoditoare și să zicem: Să tacă tot trupul omenesc și nimica pământesc în sine să nu gândească.